

การพัฒนาเครื่องมือวัดการดำเนินการบริหารกลยุทธ์ขององค์การพยาบาล ในโรงพยาบาลระดับตติยภูมิ สังกัดกระทรวงสาธารณสุข

Development of Strategic Management Practices Instrument in Nursing Organizational at Tertiary Level Hospitals under the Ministry of Public Health

นิชาภา ยนจอหอ* สุจิตรา เหลืองอมรเลิศ นงลักษณ์ จินตนาติลล

Nichapa Yonchoho* Suchittra Luangamomlert Nongluk Chintanadilok

มหาวิทยาลัยคริสเตียน นครปฐม ประเทศไทย 73000

Christian University, Nakhon Pathom, Thailand 73000

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อสร้างเครื่องมือวัดการดำเนินการบริหารกลยุทธ์ขององค์การพยาบาล ในโรงพยาบาลระดับตติยภูมิ สังกัดกระทรวงสาธารณสุข ตามกรอบแนวคิดองค์การที่มุ่งเน้นยุทธศาสตร์ ในด้านการนำแผนกลยุทธ์ไปปฏิบัติ (Strategic implementation) ของ Kaplan & Norton มีขั้นตอนการสร้างเครื่องมือวัดโดยใช้กรอบการสร้างเครื่องมือวัดของ Burns & Grove นำมาสร้างข้อคำถามของการดำเนินการบริหารกลยุทธ์จำนวน 30 ข้อ ตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหาโดยผู้ทรงคุณวุฒิ 5 คนได้ค่าดัชนีความตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity Index: CVI) ทั้งฉบับเท่ากับ 0.96 และค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of Item-Objective Congruence: IOC) อยู่ระหว่าง 0.60-1.00 หาค่าความเที่ยงโดยใช้ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาครอนบาคได้เท่ากับ 0.94 เก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างที่เป็นผู้บริหารทางการพยาบาล จำนวน 252 คน ของโรงพยาบาลระดับตติยภูมิ สังกัดกระทรวงสาธารณสุข จำนวน 20 แห่ง ทำการวิเคราะห์หาความตรงเชิงโครงสร้างด้วยการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน (Confirmatory Factor Analysis: CFA)

ผลการวิจัยเครื่องมือวัดการดำเนินการบริหารกลยุทธ์ขององค์การพยาบาล ในโรงพยาบาลระดับตติยภูมิ สังกัดกระทรวงสาธารณสุข มีความตรงเชิงเนื้อหา ค่าความเที่ยงในระดับที่ยอมรับได้ และความตรงเชิงโครงสร้างได้รับการยืนยันด้วยการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน (CFA) พบว่า ทุกข้อคำถาม 30 ข้อในทั้ง 4 องค์ประกอบของเครื่องมือวัดมีค่าน้ำหนักองค์ประกอบ (Factor loading) มากกว่า 0.50 อยู่ระหว่าง 0.51-0.93 ทั้ง 4 องค์ประกอบเป็นดังนี้ 1) การลงทุนด้านบุคลากรทางการพยาบาลและทักษะ จำนวน 14 ข้อ 2) ปฏิบัติการตอบสนองต่อคู่แข่ง จำนวน 5 ข้อ 3) การประกันความจงรักภักดีของผู้รับบริการ จำนวน 4 ข้อ และ 4) การสร้างความแตกต่างในการบริการพยาบาล จำนวน 7 ข้อ ดังนั้นจึงสามารถยืนยันการนำเครื่องมือวัดการดำเนินการบริหารกลยุทธ์ขององค์การพยาบาลในโรงพยาบาลระดับตติยภูมิ สังกัดกระทรวงสาธารณสุขไปใช้ได้

คำสำคัญ : เครื่องมือวัดการดำเนินการบริหารกลยุทธ์, องค์การพยาบาลในโรงพยาบาลระดับตติยภูมิ สังกัดกระทรวงสาธารณสุข

Abstract

The purpose of this research study was to develop a instrument for the strategic management practices of nursing organizations at tertiary level hospitals under the Ministry of Public Health, based on the Strategy-focused Organizations framework in the part of strategic implementation of Kaplan & Norton. There are steps to create instrument using the framework of Burns & Grove bring to the 30 items of the strategic management practices instrument. The examination of the content validity by 5 experts have Content Validity Index (CVI) = 0.96 and Index of Item-Objective Congruence (IOC) ranged from 0.60 to 1.00. The reliability of the instrument in the form of Cronbach's alpha coefficient was 0.94, Data were corrected form 252 nursing administrators of 20 tertiary level hospitals under the Ministry of Public Health. Data analysis was used Confirmatory Factor Analysis (CFA).

The result of this study found that the strategic management practices instrument of nursing organizations at tertiary level hospitals under the Ministry of Public Health has acceptable level of the content validity and the reliability. Confirm structural validity by CFA found that every items in 4 components have factor loading more than 0.50 (0.51-0.93). The four components of the instrument were as follows: 1) Investment in personnel and skills, 14 items 2) Reaction to competitor action, 5 items 3) Ensuring customer loyalty, 4 items and 4) Nursing service differentiation, 7 items.

Therefore, it can be confirmed using the strategic management practices instrument in nursing organizations at tertiary level hospitals under the Ministry of Public Health.

Keyword: Strategic management practices instrument, Nursing organization at tertiary level hospitals under the Ministry of Public Health.

บทนำ

จากการปฏิรูประบบราชการไทยส่งผลกระทบต่อระบบการบริหารงานขององค์การภาครัฐ ซึ่งการบริหารงานของภาครัฐ มีการปรับเปลี่ยนกระบวนการปฏิบัติงาน เพื่อยกระดับขีดความสามารถและมาตรฐานการปฏิบัติงาน ให้สูงเทียบเท่ามาตรฐานสากล ภายใต้สถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงไปทำให้เกิดการแข่งขัน ภาครัฐจึงต้องพัฒนาระบบงานให้มีประสิทธิภาพมีสมรรถนะสูง องค์การภาครัฐได้นำแนวคิดการบริหารกลยุทธ์ มาใช้ในการบริหารองค์การ เนื่องจากการบริหารกลยุทธ์ถือเป็นหลักในการบริหารที่จะช่วยให้้องค์การมีการกำหนดทิศทางที่ชัดเจน มีแนวทางในการปฏิบัติเพื่อไปสู่ทิศทางที่ต้องการ รวมทั้งมีการติดตามประเมินผลที่ชัดเจน ดังนั้นความสามารถในการบริหารกลยุทธ์จึงมีความสำคัญในการขับเคลื่อนให้้องค์การมีการกำหนดกลยุทธ์ การนำกลยุทธ์ไปปฏิบัติ รวมทั้งมีการประเมินผลการดำเนินงานตามกลยุทธ์¹ ้องค์การที่ประสบความสำเร็จได้นั้นมักให้ความสำคัญต่อการยึดกลยุทธ์เป็นหลักในการดำเนินงาน และผู้บริหารสูงสุดของ

้องค์การต้องมีบทบาทในการขับเคลื่อนกลยุทธ์ไปปฏิบัติ ความสามารถในการดำเนินการให้ได้ตามแผนกลยุทธ์มีความสำคัญยิ่งกว่าคุณภาพของตัวแผนกลยุทธ์ ผู้บริหารให้ความสำคัญในการนำกลยุทธ์ไปปฏิบัติเป็นขั้นตอนที่สำคัญที่สุด ้องค์การมีการนำกลยุทธ์ไปปฏิบัติแล้วประสบความสำเร็จมีเพียงร้อยละ 10 เท่านั้น² ้องค์การพยาบาลก็เช่นกันมีการจัดทำแผนกลยุทธ์ครอบคลุมทั้ง 4 ขั้นตอน คือ การกำหนดกลยุทธ์ การวางแผนกลยุทธ์ การนำกลยุทธ์ไปปฏิบัติ และการติดตามประเมินผล ้องค์การพยาบาลมีการจัดทำแผนกลยุทธ์และมอบหมายให้มีผู้รับผิดชอบไปดำเนินการ และประเมินผล³ ด้านการนำกลยุทธ์ไปปฏิบัติยังพบว่ามีการดำเนินการยังไม่ชัดเจน

จากการทบทวนวรรณกรรมในต่างประเทศเกี่ยวกับการนำกลยุทธ์ไปปฏิบัติ (Strategic implementation) พบว่า มีนักวิจัยบางท่านใช้คำว่า การดำเนินการบริหารกลยุทธ์ (Strategic management practices) ซึ่งเป็นขั้นตอนการนำกลยุทธ์ไปปฏิบัติ จากความสำคัญของการนำกลยุทธ์ไปปฏิบัติย่อมเกิดผลดีต่อ้องค์การรวมทั้งการทบทวนวรรณกรรมเกี่ยวกับ

การดำเนินการบริหารกลยุทธ์ พบว่า มีการวัดผลการดำเนินการบริหาร กลยุทธ์ ในลักษณะแบบประเมิน แบบสำรวจความคิดเห็น และเกิดขึ้นในบริบทของธุรกิจภาคเอกชนเท่านั้น เครื่องมือที่ใช้วัดการดำเนินการบริหารกลยุทธ์เหล่านี้ ยังไม่มีความเหมาะสมกับบริบทขององค์การพยาบาลในโรงพยาบาลระดับตติยภูมิ สังกัดกระทรวงสาธารณสุข ในประเทศไทย เนื่องจากมีบริบทที่แตกต่างกันมาก จำเป็นต้องมีการพัฒนาเครื่องมือวัดการดำเนินการบริหารกลยุทธ์ขององค์การพยาบาล และสามารถนำมาวัดการดำเนินการบริหารกลยุทธ์ขององค์การพยาบาลที่มีประสิทธิภาพได้ ผู้วิจัยจึงสนใจสร้างเครื่องมือวัดการดำเนินการบริหารกลยุทธ์นี้ตามกรอบแนวคิดองค์การที่มุ่งเน้นยุทธศาสตร์ (Strategic-focused organization)² ในด้านการนำกลยุทธ์ไปปฏิบัติ (Strategic implementation) ซึ่งแนวคิดนี้ได้อธิบายการนำแผนกลยุทธ์ไปปฏิบัติไว้ว่าเป็นหลักการจัดเตรียมองค์การเพื่อการนำแผนกลยุทธ์ไปปฏิบัติให้เกิดประสิทธิภาพ ประกอบด้วย 4 ด้าน ดังนี้ การลงทุนด้านบุคลากรและทักษะ (Investment in personnel and skills) ปฏิบัติการตอบสนองต่อคู่แข่ง (Reaction to competitor actions) การประกันความจงรักภักดีของผู้รับบริการ (Ensuring customer loyalty) และการสร้างความแตกต่างในผลิตภัณฑ์การบริการ (Product differentiation) ซึ่งมีผู้ศึกษาไว้น้อยมากจากการทบทวนวรรณกรรมพบเครื่องมือการดำเนินการบริหารกลยุทธ์ (Strategic management practices) เป็นลักษณะแบบสำรวจความคิดเห็น เป็นลักษณะเชิงบรรยาย ที่ให้ผู้ตอบว่า “มี” หรือ “ไม่มี” ซึ่งยังไม่ได้พัฒนาเป็นเครื่องมือวัด (Measurement tool)⁴ ส่วนผู้ศึกษาคนอื่นๆ ยังพบว่ามีผู้ใช้แนวคิดที่ศึกษาแตกต่างกันออกไปและส่วนใหญ่เป็นแบบประเมิน⁵⁻⁷

จากความสำคัญของการดำเนินการบริหารกลยุทธ์ ดังกล่าวข้างต้น แสดงให้เห็นว่าการวัดการดำเนินการบริหารกลยุทธ์ขององค์การพยาบาลเป็นเรื่องสำคัญและจำเป็น ผู้บริหารทางการพยาบาลควรมีเครื่องมือวัดการดำเนินการบริหารกลยุทธ์ขององค์การพยาบาล ผู้วิจัยจึงเห็นความจำเป็นในการสร้างเครื่องมือวัดนี้ขึ้นโดยมุ่งหวังให้เป็นเครื่องมือวัดที่ช่วยให้ผู้บริหารทางการพยาบาลใช้ในการจัดเตรียมองค์การในด้านการนำกลยุทธ์ขององค์การไปปฏิบัติ ผู้วิจัยได้กำหนดขั้นตอนในการสร้างเครื่องมือวัดการดำเนินการบริหารกลยุทธ์ (Strategic management practices) โดยประยุกต์ตามขั้นตอนการพัฒนาเครื่องมือวิจัย⁸ และเก็บข้อมูลกับผู้บริหาร

ทางการพยาบาลที่มีประสบการณ์ในการบริหารทางการพยาบาลอย่างน้อย 1 ปี เพื่อให้ได้เครื่องมือวัดที่มีคุณภาพด้านความตรงเชิงเนื้อหา (Content validity) ครอบคลุมครบถ้วนตรงกับมิติเนื้อหาที่ต้องการวัด การตรวจสอบความเที่ยง (Reliability) และการวิเคราะห์ความตรงเชิงโครงสร้าง (Construct validity) เพื่อเป็นเครื่องมือสำหรับผู้บริหารทางการพยาบาล ในการวัดผลการดำเนินการบริหารกลยุทธ์ขององค์การพยาบาลต่อไป

คำถามของการวิจัย

เครื่องมือวัดการดำเนินการบริหารกลยุทธ์ขององค์การพยาบาลที่สร้างขึ้นมีคุณภาพหรือไม่อย่างไร

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อสร้างเครื่องมือวัดการดำเนินการบริหารกลยุทธ์ขององค์การพยาบาล ในโรงพยาบาลระดับตติยภูมิ สังกัดกระทรวงสาธารณสุข

นิยามศัพท์ที่ใช้ในการวิจัย

การดำเนินการบริหารกลยุทธ์ (Strategic management practices) หมายถึง ผู้บริหารทางการพยาบาลมีการจัดเตรียมองค์การเพื่อการนำแผนกลยุทธ์ขององค์การพยาบาลไปปฏิบัติให้เกิดประสิทธิภาพ การจัดเตรียมองค์การ ได้แก่ การลงทุนด้านบุคลากรและทักษะ ปฏิบัติการตอบสนองต่อคู่แข่ง การประกันความจงรักภักดีของผู้รับบริการ และการสร้างความแตกต่างในการบริการพยาบาล ซึ่งมีความหมายดังนี้

1. การลงทุนด้านบุคลากรและทักษะ (Investment in personnel and skills) หมายถึง การกำหนดคุณลักษณะและทักษะของพยาบาลวิชาชีพ การรับสมัครและว่าจ้างพยาบาลวิชาชีพที่มีคุณลักษณะและทักษะที่เหมาะสมในการปฏิบัติงานที่ตอบสนองกลยุทธ์ขององค์การ การพัฒนาพยาบาลวิชาชีพอย่างต่อเนื่องโดยการจัดอบรม จัดระบบพี่เลี้ยง ระบบทางก้าวหน้าในสายอาชีพและระบบการสืบทอดตำแหน่ง การมอบหมายงานให้ตรงตามทักษะที่เหมาะสม จัดระบบติดตามการประเมินผลทักษะที่เหมาะสมในการปฏิบัติงานที่ตอบสนองกลยุทธ์ขององค์การให้กับพยาบาลวิชาชีพเป็นรายบุคคล และเป็นประจำทุกปี และสร้างแรงจูงใจ โดยการสร้างสัมพันธภาพที่ดีระหว่างผู้ปฏิบัติงาน พิจารณาค่าตอบแทน/การยกย่อง

ชมเชย และพิจารณาความดีความชอบตามผลการปฏิบัติงาน
ที่ตอบสนอง กลยุทธ์ขององค์การ

2. ปฏิกริยาการตอบสนองต่อคู่แข่ง (Reaction to competitor actions) หมายถึง การจัดการบริการการพยาบาล ที่มีคุณภาพเพื่อเพิ่มความสามารถในการแข่งขัน โดยการนำ ผลการวิจัย การสร้างนวัตกรรม ปรับปรุงมาตรฐานการพยาบาล และนำเทคโนโลยีสารสนเทศมาประยุกต์ในการปฏิบัติงานที่ ตอบสนองกลยุทธ์เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการบริการพยาบาล ให้สามารถแข่งขันกับองค์กรอื่นได้

3. การประกันความจงรักภักดีของผู้รับบริการ (Ensuring customer loyalty) หมายถึง การสร้างช่องทางการ สื่อสารเพื่อรับทราบข้อมูลย้อนกลับของผู้รับบริการ นำข้อมูล ย้อนกลับมาปรับปรุงบริการการพยาบาล และสนับสนุนให้ พยาบาลวิชาชีพปฏิบัติงานตามมาตรฐานการพยาบาลเพื่อสร้าง ความเชื่อมั่นและประทับใจในบริการพยาบาลด้วยการดูแล ผู้รับบริการอย่างใกล้ชิดและเอื้ออาทร

4. การสร้างความแตกต่างในการบริการพยาบาล (Nursing service differentiation) หมายถึง การสร้างความ เป็นเอกลักษณ์ที่มีความแตกต่างของบริการการพยาบาล โดยมี การจัดระบบบริการพยาบาลที่เน้นความปลอดภัย การพยาบาล แบบองค์รวม และให้บริการด้วยหัวใจของความเป็นมนุษย์ ปรับปรุงมาตรฐานให้คงไว้ซึ่งมาตรฐานระดับสูงของคุณภาพ การบริการการพยาบาล และมีการวิเคราะห์ต้นทุนและกำหนด ค่าบริการทางการพยาบาลที่ผู้รับบริการจะได้รับ

ผู้บริหารทางการพยาบาล หมายถึง พยาบาลวิชาชีพ ตำแหน่งหัวหน้าพยาบาล รองหัวหน้าพยาบาล/ผู้ช่วยหัวหน้า พยาบาล และหัวหน้ากลุ่มงานการพยาบาล ที่มีประสบการณ์ใน การบริหารทางการพยาบาลอย่างน้อย 1 ปี ของโรงพยาบาล ระดับตติยภูมิ สังกัดกระทรวงสาธารณสุข

วิธีดำเนินการวิจัย

งานวิจัยนี้เป็นการพัฒนาเครื่องมือ (Instrument development research) ผู้วิจัยสร้างเครื่องมือวัดการดำเนิน การบริหารกลยุทธ์ ตามแนวคิดองค์การที่มุ่งเน้นยุทธศาสตร์ ในด้านการนำกลยุทธ์ไปปฏิบัติ สร้างเครื่องมือวัดตามขั้นตอน การพัฒนาเครื่องมือวิจัย ผู้วิจัยได้สรุปกระบวนการในการสร้าง เครื่องมือวัดเป็น 2 ส่วน คือ ส่วนที่ 1 การสร้างเครื่องมือวัด การบริหารยุทธศาสตร์ ประกอบด้วย การสร้างข้อคำถาม จากนิยามศัพท์ การออกแบบลักษณะการวัด การเชิญผู้ทรง

คุณวุฒิพิจารณาเนื้อหาข้อคำถาม การตรวจสอบความตรงเชิง เนื้อหา การนำแบบสอบถามไปทดลองใช้ วิเคราะห์ข้อคำถาม การเลือกข้อคำถามที่ควรคงไว้ในเครื่องมือวิจัย และส่วนที่ 2 การสร้างชุดเครื่องมือวัดโดยการวิเคราะห์ความตรงเชิง โครงสร้าง(Construct validity) ด้วยการวิเคราะห์องค์ประกอบ เชิงยืนยัน (Confirmatory Factor Analysis) และประเมินค่า ความเที่ยงของเครื่องมือหลังจากการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิง ยืนยัน

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร คือ ผู้บริหารทางการพยาบาล ที่มี ประสบการณ์ในการบริหารงานตั้งแต่ 1 ปีขึ้นไป ของโรงพยาบาล ระดับตติยภูมิ สังกัดกระทรวงสาธารณสุข จำนวน 33 แห่ง มีจำนวนประชากร 429 คน

กลุ่มตัวอย่าง คือ ผู้บริหารทางการพยาบาลที่มี คุณสมบัติเหมือนกลุ่มตัวอย่างมีประสบการณ์ในการบริหารงาน ตั้งแต่ 1 ปีขึ้นไป โดยการคัดเลือกโรงพยาบาลด้วยวิธีการสุ่ม อย่างง่าย ครั้งแรกจากโรงพยาบาล 2 แห่งได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 30 คนเพื่อทดสอบเบื้องต้นและหาค่าความเที่ยง (Reliability) และครั้งที่สองจากโรงพยาบาล 20 แห่ง ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 252 คนเพื่อวิเคราะห์ความตรงเชิงโครงสร้าง (Construct validity)

การพิทักษ์สิทธิ์กลุ่มตัวอย่าง

การวิจัยนี้ได้รับการอนุมัติจากคณะกรรมการ จริยธรรมการวิจัยในมนุษย์ของ มหาวิทยาลัยคริสเตียน เอกสารรับรองโครงการวิจัยลงวันที่ 2 มีนาคม 2560 เลขที่ น.08/2559 เมื่อผ่านการรับรองแล้ว จึงดำเนินการรวบรวม ข้อมูล ผู้วิจัยเก็บข้อมูลเฉพาะกลุ่มตัวอย่างที่ยินยอมเข้าร่วมวิจัย จะเสนอผลการวิจัยในภาพรวม และทำลายข้อมูลภายหลังจาก ผลการวิจัยมีการเผยแพร่ตีพิมพ์แล้ว

การเก็บข้อมูล

เมื่อเอกสารรับรองผ่านการพิจารณาจริยธรรม การวิจัยในมนุษย์ จากโรงพยาบาลแต่ละแห่ง ผู้วิจัยประสานงาน กับหัวหน้าพยาบาลที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง เพื่อแนะนำตัวเอง และชี้แจงวัตถุประสงค์การวิจัย ขออนุญาตเก็บข้อมูลพร้อมทั้ง ขอผู้ประสานงานวิจัยจากทุกโรงพยาบาล วิธีการเก็บรวบรวม ข้อมูลกลับคืน ผู้วิจัยส่งแบบสอบถามให้ผู้ประสานงานวิจัยแต่ละ

แห่งทางไปรษณีย์ทางด่วนพิเศษ และผู้ประสานงานวิจัยรวบรวมส่งกลับทางไปรษณีย์ทางด่วนพิเศษ ได้รับแบบสอบถามกลับคืนและมีความสมบูรณ์ คิดเป็นร้อยละ 97.67 ตรวจสอบความตรงเชิงโครงสร้าง (Construct validity) ด้วยการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน (Confirmatory Factor Analysis) ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลตั้งแต่วันที่ 1 มิถุนายน 2560 ถึงวันที่ 31 ตุลาคม 2560

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. วิเคราะห์ข้อมูลกลุ่มตัวอย่าง ใช้การแจกแจงความถี่ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและค่าร้อยละ
2. การวิเคราะห์เพื่อการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือวัด ได้แก่ 1) การตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา (Content validity) โดยการค่าความตรงเชิงเนื้อหา (Content validity Index: CVI) และค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of Item Objective Congruence: IOC) 2) การตรวจสอบความเที่ยง (Reliability) การคำนวณหาค่าความเที่ยง โดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์แอลฟาครอนบาค (Cronbach's alpha coefficient) 3) การวิเคราะห์ความตรงเชิงโครงสร้าง (Construct validity) ของรูปแบบการวัดโดยใช้การวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน (Confirmatory Factor Analysis)

ผลการวิจัย

ผลการวิจัยแบ่งออกเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลลักษณะของกลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างเป็นผู้บริหารทางการพยาบาลขององค์การพยาบาลจำนวน 252 คนทุกคนมีส่วนร่วมในการให้ข้อมูลเกี่ยวกับการดำเนินการบริหารกลยุทธ์ มีอายุเฉลี่ย 55.65 ปี อายุอยู่ในช่วง 51-60 ปี มากที่สุด มีประสบการณ์ด้านการบริหารงานในตำแหน่งเฉลี่ย 5.29 ปี อยู่ในช่วง 1-5 ปี มากที่สุด ส่วนใหญ่ได้รับการฝึกอบรมทางด้านบริหารงานครบทุกคน ทุกหน่วยงานขององค์การพยาบาลผ่านการรับรองคุณภาพโรงพยาบาล องค์การพยาบาลมีการบริหารยุทธศาสตร์มาแล้ว 1 รอบ และมีส่วนน้อยที่บริหารยุทธศาสตร์มาแล้ว 2 รอบ

ตอนที่ 2 การสร้างเครื่องมือวัดการบริหารยุทธศาสตร์ ประกอบด้วย 2 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1 การสร้างเครื่องมือวัดการบริหารยุทธศาสตร์ (Strategic management practices)

1.1 การสร้างข้อคำถามจากนิยามศัพท์ ประกอบด้วย เนื้อหาของข้อคำถาม 4 องค์ประกอบ ได้แก่ การลงทุนด้านบุคลากรและทักษะ (Investment in personnel and skills) มีข้อคำถาม 14 ข้อ ปฏิกริยาการตอบสนองต่อคู่แข่ง (Reaction to competitor actions) มีข้อคำถาม 5 ข้อ การประกันความจงรักภักดีของผู้รับบริการ (Ensuring customer loyalty) มีข้อคำถาม 4 ข้อ และการสร้างความแตกต่างในการบริการพยาบาล (Nursing service differentiation) มีข้อคำถาม 7 ข้อ รวมข้อคำถามทั้งหมด 30 ข้อ

1.2 ออกแบบลักษณะการวัด (Design the scale) การออกแบบสร้างข้อคำถามประกอบด้วย เนื้อหาของข้อคำถาม และมาตรวัด ในส่วนของเนื้อหาของข้อคำถามนำมาจากนิยามศัพท์เชิงปฏิบัติการ ส่วนมาตรวัดมีความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ที่ผู้วิจัยต้องการศึกษา รวมทั้งข้อคำถามมีความสอดคล้องกับมาตรวัดที่กำหนดไว้เพื่อนำไปใช้วัดความคิดเห็นของผู้บริหารทางการพยาบาลมาตรวัดเป็น Likert scale เห็นด้วยอย่างยิ่ง มีค่าคะแนน เท่ากับ 5 ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่งมีค่าคะแนน เท่ากับ 1 คะแนนรวมตั้งแต่ 30 -150 คะแนน

1.3 การเชิญผู้ทรงคุณวุฒิพิจารณาเนื้อหาข้อคำถาม (Seek item review) ผู้วิจัยเชิญผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 5 คน ประกอบด้วย หัวหน้าพยาบาลที่มีความรู้และประสบการณ์ในการประเมินคุณภาพขององค์การพยาบาล 2 คน ผู้เชี่ยวชาญด้านการสร้างเครื่องมือวิจัย 1 คน ผู้เชี่ยวชาญด้านการประเมินและรับรองคุณภาพโรงพยาบาล 1 คน และผู้เชี่ยวชาญด้านการประเมินผลการดำเนินงานองค์การพยาบาล 1 คน ตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) แสดงความคิดเห็นและให้ข้อเสนอแนะ ผลการตรวจสอบ มีดังนี้

1.3.1 ผลการตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา ได้ค่าความตรงเชิงเนื้อหา (Content validity Index: CVI) เท่ากับ 0.96 และค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of Item Objective Congruence: IOC) ระหว่าง 0.60-1.00 ผู้ทรงคุณวุฒิได้เสนอแนะความคิดเห็นในการปรับสำนวนภาษาของข้อคำถาม ให้เหมาะสมที่จะไปใช้ในบริบทขององค์การพยาบาลโรงพยาบาลระดับตติยภูมิ สังกัดกระทรวงสาธารณสุข ซึ่งผู้วิจัยและอาจารย์ที่ปรึกษาปรับสำนวนภาษาตามข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิทั้งหมด 10 ข้อ หลังปรับสำนวนข้อคำถามตามผู้ทรงคุณวุฒิยังคงมีจำนวนข้อคำถาม 30 ข้อ คงเดิม

1.3.2 ผลการตรวจสอบความเที่ยงของเครื่องมือวัด โดยทดสอบกับผู้บริหารทางการพยาบาลที่มีลักษณะเหมือนกับกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน นำมาหาค่าความเที่ยงโดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์แอลฟาครอนบาค (Cronbach's Alpha Coefficient) ได้ค่าความเที่ยงของเครื่องมือวัดทั้งฉบับ เท่ากับ 0.94 และเมื่อคำนวณความเที่ยงรายด้าน พบว่า การลงทุนด้านบุคลากรและทักษะ (Investment

in personnel and skills) ปฏิบัติการตอบสนองต่อคู่แข่ง (Reaction to competitor actions) การประกันความจงรักภักดีของผู้รับบริการ (Ensuring customer loyalty) และการสร้างความแตกต่างในการบริการพยาบาล (Nursing service differentiation) มีค่าความเที่ยง เท่ากับ 0.92; 0.89; 0.85 และ 0.92 ตามลำดับ ดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 แสดงการวิเคราะห์ค่าความเที่ยงสัมประสิทธิ์แอลฟาครอนบาค

เครื่องมือวัดการดำเนินการบริหารกลยุทธ์	ค่าความเที่ยง N = 30
การดำเนินการบริหารกลยุทธ์ค่าความเที่ยงของเครื่องมือวัดทั้งฉบับ	0.94
การลงทุนด้านบุคลากรและทักษะ	0.92
ปฏิบัติการการตอบสนองต่อคู่แข่ง	0.89
การประกันความจงรักภักดีของผู้รับบริการ	0.85
การสร้างความแตกต่างในการบริการพยาบาล	0.92

1.3.3 การวิเคราะห์ข้อคำถาม (Conduct item analysis) โดยการคำนวณหาความเที่ยงแบบความสอดคล้องภายใน (Internal consistency reliability) โดยคำนวณค่าความสัมพันธ์ จากข้อคำถามข้อใดข้อหนึ่งกับคะแนนรวมของข้อคำถามทั้งหมด ยกเว้นข้อคำถามที่กำลังพิจารณา (Corrected item- total correlation) และค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แอลฟาของข้อคำถามโดยรวมหากลบข้อคำถามนั้นทิ้งไป (Alpha if Item Delete) พบว่าค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างข้อคำถามนั้นๆ กับคะแนนรวมของมาตรวัดที่เหลืออยู่ (Corrected item- total correlation) ค่าสถิตินี้สามารถวิเคราะห์มาตรวัดและข้อคำถามว่ามีความสัมพันธ์กัน การพิจารณาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์รายข้อกับมาตรทั้งหมด ควรมีค่าอยู่ระหว่าง 0.3-0.7 และค่า Item to total corrected correlation ควรมีค่ามากกว่า 0.3 จึงจะถือว่าอยู่ในเกณฑ์ดี⁹⁻¹⁰ จากการวิเคราะห์รายข้อกับมาตรวัด จะเห็นว่าค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์อยู่ระหว่าง 0.30-0.87 ซึ่งข้อคำถามที่ 4, 7, 8, 13, 22 และ 24 มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์รายข้อเกิน 0.7 เมื่อพิจารณาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์จากตาราง Correlation matrix จะพบค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์อยู่ระหว่าง 0.30-0.70 และเมื่อพิจารณา Alpha if item deleted ถาลบข้อคำถามดังกล่าวออกจะเหลือค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาโดยรวม เท่ากับ 0.94 จึงตัดสินใจคงข้อคำถามไว้ โดยปรับปรุงข้อความในข้อคำถามนั้นให้ชัดเจนมากขึ้นแต่ยังคง

ความหมายเดิม

1.3.4 การเลือกข้อคำถามที่ควรคงไว้ในเครื่องมือวิจัย (Select Items to Retain) พิจารณาข้อคำถามที่มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แอลฟาของข้อคำถามโดยรวม หากลบข้อคำถามนั้นทิ้งไป (Alpha if Item Delete) อย่างน้อย 0.7 หากมีค่าต่ำกว่า 0.7 ควรพิจารณาตัดทิ้งหรือปรับปรุงข้อคำถาม ถ้าค่าแอลฟามากกว่า 0.9 ต้องพิจารณาข้อคำถามซึ่งอาจมีเนื้อหาที่ซ้ำซ้อนกัน¹¹ ผลการวิเคราะห์ พบว่าไม่มีข้อคำถามที่มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แอลฟาของข้อคำถามโดยรวม หากลบข้อคำถามนั้นทิ้งไป (Alpha if Item Delete) น้อยกว่า 0.7 จึงคงข้อคำถามทั้งหมดไว้ และนำไปทดสอบความตรงเชิงโครงสร้างของเครื่องมือวัดต่อไป

ส่วนที่ 2 การสร้างชุดเครื่องมือวัดโดยการวิเคราะห์ความตรงเชิงโครงสร้าง (Construct validity)

2.1 การวิเคราะห์ความตรงเชิงโครงสร้าง (Construct validity) เป็นการทดสอบความตรงของเครื่องมือวัดด้วยการวิเคราะห์หองค์ประกอบเชิงยืนยัน (Confirmatory Factor Analysis) เพื่อตรวจสอบความตรงเชิงโครงสร้างตามแนวคิดการวิเคราะห์หองค์ประกอบเชิงยืนยันของการดำเนินการบริหารกลยุทธ์ พบว่า มีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ (Chi-Square = 0.136 หรือ χ^2/df (CMIN/DF) = 0.136, $df = 1$, GFI = 1.000, AGFI = 0.997, RMSEA = 0.000)¹² ผลการวิเคราะห์ค่าน้ำหนักหองค์ประกอบทั้ง 4 องค์ประกอบ

พบว่า การลงทุนด้านบุคลากรทางการพยาบาลและทักษะ ปฏิบัติการตอบสนองต่อคู่แข่ง การประกันความจงรักภักดีของผู้รับบริการ และการสร้างความแตกต่างในการบริการพยาบาล มีจำนวนข้อคำถาม 30 ข้อ มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบ เท่ากับ 0.84, 0.75, 0.88, 0.93 ตามลำดับ ดังตารางที่ 2

ตารางที่ 2 แสดงผลการวิเคราะห์ค่าน้ำหนักองค์ประกอบของเครื่องมือวัดตามความตรงเชิงโครงสร้าง (Construct validity)

องค์ประกอบ	$\bar{X}$	S.D.	น้ำหนักองค์ประกอบ
1. การลงทุนด้านบุคลากรและทักษะ (Investment in personnel and skills)	4.04	0.49	0.84
2. ปฏิบัติการตอบสนองต่อคู่แข่ง (Reaction to competitor actions)	4.14	0.45	0.75
3. การประกันความจงรักภักดีของผู้รับบริการ (Ensuring customer loyalty)	4.09	0.53	0.88
4. ด้านการสร้างความแตกต่างในการบริการพยาบาล (Nursing service differentiation)	4.17	0.53	0.93

2.2 ประเมินค่าความเที่ยงของเครื่องมือ (Evaluate the reliability of the scale) หลังจากการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน (Confirmatory Factor Analysis) ได้ข้อคำถามทั้งหมด จำนวน 30 ข้อ ไม่มีข้อคำถามข้อใดถูกตัดออก และค่าความเที่ยง (Reliability) เดิมไม่สามารถนำมาใช้กับข้อคำถามชุดใหม่ได้ ดังนั้นผู้วิจัยจึงนำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นใหม่ไปใช้กับกลุ่มตัวอย่างที่เป็นผู้บริหารทางการพยาบาลขององค์การพยาบาล จำนวน 252 คน จากนั้นนำมาหาค่าความเที่ยงของแบบสอบถามโดยใช้สูตรค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาครอนบาค (Cronbach's Alpha Coefficient) ได้ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Coefficient alpha) เท่ากับ 0.96

การอภิปรายผล

การสร้างเครื่องมือวัดการดำเนินการบริหารกลยุทธ์เป็นเครื่องมือวัดที่สร้างในบริบทขององค์การพยาบาลโรงพยาบาลระดับตติยภูมิ สังกัดกระทรวงสาธารณสุข ตามกรอบแนวคิดองค์การที่มุ่งเน้นยุทธศาสตร์ ศึกษาเฉพาะในด้านการนำกลยุทธ์ไปปฏิบัติ เครื่องมือวัดมีจำนวนข้อคำถาม 30 ข้อ มีการตรวจสอบคุณภาพรายข้อและทั้งฉบับ มีรายละเอียดดังต่อไปนี้

1. การพิจารณาค่าความตรงเชิงเนื้อหา (Content validity)¹³ โดยการหาค่าความตรงเชิงเนื้อหา (Content validity Index: CVI) และค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of Item Objective Congruence: IOC) พบว่ามีข้อคำถามที่ผ่านเกณฑ์ทั้งหมดจำนวน 30 ข้อ ผู้ทรงคุณวุฒิได้เสนอแนะความคิดเห็นในการปรับสำนวนภาษาของข้อคำถามให้เหมาะสม ซึ่งผู้วิจัยและอาจารย์ที่ปรึกษาปรับสำนวนภาษาตามข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิทั้งหมด 10 ข้อ เพื่อให้ได้ข้อคำถามครบสมบูรณ์ตามนิยามศัพท์และโครงสร้าง หลังปรับสำนวนข้อคำถามตามผู้ทรงคุณวุฒิยังคงมีจำนวนข้อคำถาม 30 ข้อ คงเดิม นอกจากนี้ยังพบว่าผู้ทรงคุณวุฒิมีความคิดเห็นไม่สอดคล้องกันบางข้อคำถามซึ่งสะท้อนให้เห็นถึงการตีความหมายของการวัดการดำเนินการบริหารกลยุทธ์ที่แตกต่างกัน อาจเป็นเพราะการนำแนวคิดองค์การที่มุ่งเน้นยุทธศาสตร์มาปรับใช้ซึ่งเนื้อหาสาระของทฤษฎีจะเป็นเชิงธุรกิจที่มีความลุ่มลึกและซับซ้อน จึงทำให้การตีความหมาย และความเข้าใจยาก ผู้วิจัยเสนอให้ผู้ทรงคุณวุฒิที่มีประสบการณ์ทางด้านธุรกิจและการจัดทำแผนกลยุทธ์เข้ามาร่วมพิจารณาเพิ่ม นอกจากนี้เครื่องมือวัดดังกล่าวได้ผ่านขั้นตอนการทดสอบความตรงเชิงเนื้อหาซึ่งเป็นไปตามเกณฑ์การทดสอบความตรงเชิงเนื้อหา

2. การพิจารณาค่าความเที่ยงแบบความสอดคล้องภายในของเครื่องมือวัดการดำเนินการบริหารกลยุทธ์ จากกลุ่มตัวอย่าง 30 คน ได้ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาครอนบาค เท่ากับ 0.94 และค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาครอนบาคจากกลุ่มตัวอย่าง 252 คน เท่ากับ 0.96 แสดงว่าเครื่องมือวัดการดำเนินการบริหารกลยุทธ์ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น ซึ่งประกอบด้วยข้อคำถามจำนวน 30 ข้อ มีความสอดคล้องภายในในระดับดีมาก และวัดในเรื่องเดียวกัน¹⁴

3. การพิจารณาการวิเคราะห์ความตรงเชิงโครงสร้าง (Construct validity) ของเครื่องมือวัดการดำเนินการบริหารกลยุทธ์ จากการพิจารณาการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันพบว่า มีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ คือ เครื่องมือวัดการดำเนินการบริหารกลยุทธ์ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นประกอบด้วย 4 องค์ประกอบ ได้แก่ การลงทุนด้านบุคลากรทางการพยาบาล และทักษะ ปฏิบัติการตอบสนองต่อคู่แข่ง การประกันความจงรักภักดีของผู้รับบริการ และการสร้างความแตกต่างในการบริการพยาบาลนั้นสามารถอธิบายการดำเนินการบริหารกลยุทธ์ได้ ซึ่งมีค่าน้ำหนักองค์ประกอบ ตั้งแต่ 0.75 - 0.93 โดยค่าน้ำหนักองค์ประกอบการลงทุนด้านบุคลากรทางการพยาบาลและทักษะ และการประกันความจงรักภักดีของผู้รับบริการ มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบใกล้เคียงกัน คือ 0.84 และ 0.88 องค์ประกอบที่มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบน้อยที่สุด คือ ปฏิบัติการตอบสนองต่อคู่แข่ง มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบเท่ากับ 0.75 องค์ประกอบที่มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบมากที่สุด คือ การสร้างความแตกต่างในการบริการพยาบาล มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบ เท่ากับ 0.93 ซึ่งการดำเนินการบริหารกลยุทธ์ประกอบด้วย 4 องค์ประกอบนี้เป็นการจัดเตรียมองค์การสำหรับผู้บริหารในด้านการนำแผนกลยุทธ์ขององค์การไปปฏิบัติ โดยเฉพาะองค์ประกอบสร้างความแตกต่างในการบริการพยาบาล เป็นองค์ประกอบที่แตกต่างจากการศึกษาอื่นและมีความสำคัญในบริบทขององค์การพยาบาล เป็นองค์ประกอบที่มีความสำคัญของการดำเนินการบริหารกลยุทธ์ จากแนวคิดของแคปแลนและนอร์ตันได้อธิบายถึงองค์ประกอบสร้างความแตกต่างในการบริการ ไว้ว่าองค์การต้องมีการสร้างความแตกต่างในการบริการที่เน้นการบริการที่มีคุณภาพในระดับสูง การบริการที่รวดเร็ว การออกแบบการบริการ และการให้บริการที่เป็นรูปแบบใหม่ รวมทั้งความเป็นเอกลักษณ์ของการบริการเป็นกลยุทธ์ขององค์การที่มุ่งการสร้างมูลค่าของการบริการให้โดดเด่นเหนือคู่แข่ง²

การสร้างเครื่องมือวัดการดำเนินการบริหารกลยุทธ์ เป็นเครื่องมือวัดที่สร้างในบริบทขององค์การพยาบาล โรงพยาบาลระดับตติยภูมิ สังกัดกระทรวงสาธารณสุข จากการตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหาโดยผู้ทรงคุณวุฒิ และการยืนยันจากกลุ่มตัวอย่างที่เป็นผู้บริหารทางการพยาบาล พบว่าองค์ประกอบเชิงเนื้อหามีความถูกต้องสอดคล้องในระดับที่ยอมรับได้ มีค่าความเที่ยงสูงทุกองค์ประกอบ มีความตรงเชิงโครงสร้างตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือวัดทำเป็นรายข้อและทั้งฉบับ ผลการวิเคราะห์เนื้อหาการดำเนินการบริหารกลยุทธ์ ประกอบด้วย 4 องค์ประกอบมีข้อคำถามย่อยจำนวน 30 ข้อคำถามทุกองค์ประกอบสอดคล้องตามแนวคิดองค์การที่มุ่งเน้นยุทธศาสตร์ เครื่องมือวัดการดำเนินการบริหารกลยุทธ์เป็นเครื่องมือวัดที่ไม่เคยมีใครสร้างมาก่อนในบริบทขององค์การพยาบาลของประเทศไทย ซึ่งความแตกต่างเนื่องจากเครื่องมือวัดที่สร้างขึ้นในการศึกษาที่ผ่านมาในต่างประเทศนั้นมีความแตกต่างหลากหลายทั้งแนวคิด ทฤษฎีที่ใช้เป็นกรอบในการศึกษา ดังนั้นเครื่องมือวัดการดำเนินการบริหารกลยุทธ์ขององค์การพยาบาลที่สร้างขึ้นมีความตรงและความเที่ยงอยู่ในระดับดีมาก มีความเหมาะสมในการนำไปใช้ในบริบทขององค์การพยาบาลโรงพยาบาลระดับตติยภูมิ สังกัดกระทรวงสาธารณสุขได้

อย่างไรก็ตามผลการตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา การตรวจสอบความเที่ยง และการตรวจสอบความตรงเชิงโครงสร้างของเครื่องมือวัดจะเป็นไปตามเกณฑ์ที่ยอมรับได้ แต่เครื่องมือวัดการดำเนินการบริหารกลยุทธ์ขององค์การพยาบาลยังมีข้อจำกัดในการนำไปใช้เนื่องจากเป็นเครื่องมือที่สร้างเป็นครั้งแรกโดยใช้วัดเฉพาะในบริบทขององค์การพยาบาลโรงพยาบาลระดับตติยภูมิ สังกัดกระทรวงสาธารณสุขเท่านั้น ไม่สามารถนำไปใช้วัดในองค์การพยาบาลอื่นๆได้ และกรอบแนวคิดเน้นในบริบทเชิงธุรกิจมากกว่า เมื่อผู้วิจัยนำมาประยุกต์อาจมีบางประเด็นที่ในบริบทของทางการพยาบาลจะมีความแตกต่าง เช่น องค์ประกอบด้านการลงทุนด้านบุคลากรและทักษะ ด้านปฏิบัติการตอบสนองต่อคู่แข่ง และด้านการสร้างความแตกต่างในการบริการพยาบาลส่งผลให้มีการปรับข้อคำถามหลายครั้งเพื่อให้สอดคล้องกับค่านิยมและผู้ตอบสามารถเข้าใจได้ หากมีการศึกษาเพิ่มเติมควรทำกับกลุ่มตัวอย่างในบริบทอื่นด้วย

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1. การพัฒนาเครื่องมือวัดการดำเนินการบริหารกลยุทธ์ถือว่าเป็นนวัตกรรมที่พัฒนาขึ้น สามารถนำไปใช้ในการประเมินผู้บริหารทางการพยาบาลที่ทำแผนกลยุทธ์ขององค์การพยาบาลระดับตติยภูมิ และเป็นแนวทางในการวางแผนพัฒนาความสามารถขององค์การพยาบาลในการดำเนินการบริหารกลยุทธ์

2. ผู้บริหารทางการพยาบาล ควรนำเครื่องมือวัดการดำเนินการบริหารกลยุทธ์ ซึ่งเป็นผลจากการวิจัยครั้งนี้ไปเป็นเครื่องมือวัดการดำเนินการบริหารกลยุทธ์ เพื่อเป็นประโยชน์ในการบริหารจัดการด้านการจัดเตรียมแผนกลยุทธ์ขององค์การพยาบาลต่อไป

3. เป็นเครื่องมือที่สามารถนำไปใช้ในการประเมินเป็นช่วงปี โดยดำเนินการประเมินปีละ 2 ครั้ง สามารถวัดเป็นช่วงคะแนนระดับ 4-5 ขึ้นไป กรณีมีคะแนนอยู่ในระดับ 4 แนะนำควรปรับแผนกลยุทธ์ในการดำเนินงาน

4. เครื่องมือวัดการดำเนินการบริหารกลยุทธ์ฉบับนี้มีความเหมาะสมกับบริบทองค์การพยาบาลในโรงพยาบาลระดับตติยภูมิ สังกัดกระทรวงสาธารณสุข ผู้บริหารขององค์การพยาบาลควรนำเครื่องมือวัดการดำเนินการบริหารกลยุทธ์ไปใช้ในการปรับปรุงการติดตามประเมินผลการดำเนินการบริหารกลยุทธ์ขององค์การพยาบาลตามองค์ประกอบทั้ง 4 ด้านได้อย่างครอบคลุม ตรงประเด็น และมีความชัดเจนมากยิ่งขึ้น

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

1. การสร้างเครื่องมือวัดการดำเนินการบริหารกลยุทธ์ในบริบทองค์การพยาบาลโรงพยาบาล ระดับตติยภูมิ ที่สังกัดหน่วยงานอื่น เพื่อให้ได้เนื้อหาการดำเนินการบริหารกลยุทธ์ที่ครอบคลุมมากขึ้น และได้ศึกษาองค์ประกอบหรือโครงสร้างของการดำเนินการบริหารกลยุทธ์ได้ชัดเจนขึ้น

2. ควรมีการศึกษาเกี่ยวกับการนำเครื่องมือวัดและองค์ประกอบการดำเนินการบริหารกลยุทธ์ที่ได้ครั้งนี้ไปทดลองใช้กับองค์การพยาบาลที่ต่างขนาดกัน

กิตติกรรมประกาศ

ผู้วิจัยขอขอบพระคุณผู้บริหารขององค์การพยาบาลในโรงพยาบาลระดับตติยภูมิ สังกัดกระทรวงสาธารณสุข ที่ให้ข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ และขอขอบพระคุณรองศาสตราจารย์ ดร. สุจิตรา เหลืองอมรเลิศ และรองศาสตราจารย์ ดร. นงลักษณ์ จินตนาติลล ที่ช่วยแก้ไขปรับปรุงการสร้างเครื่องมือวัดการดำเนินการบริหารกลยุทธ์ขององค์การพยาบาล จนเสร็จสมบูรณ์

References

1. Dacharin P, et al. Development of High performance organization; 2006. (in Thai)
2. Kaplan RS, Norton DP. The Strategy-Focused Organization: How Balanced Scorecard companies thrive in the new business environment, Harvard Business School Press. 1st ed. Boston: Sage Publications; 2001.
3. Boonyoung N. Nursing strategic planning. Thai Journal of Nursing Council. 2010; 25(2): 18-27. (in Thai)
4. Mutemi BM. Strategic management practices and performance of small scale enterprises in Kitui Town. International Journal of Science Commerce and Humanities. 2014; 2(4): 249-259.
5. Salvador MS. The influence of strategic management practices and competitive advantage on the organizational performance of higher education institutions. Southeast Asian Interdisciplinary Research Journal. 2013; 1(2): 73-87.
6. Sasaka PS. Effect of strategic management practices on the performance of corporate social responsibility of Parastatals in Kenya. International Journal of Arts and Commerce. 2015; 9(4): 69-91.

7. Aboramadan M, Borgonovi E. Strategic management practices as a key determinant of superior Non-Governmental Organizations Performance. Problems of management in the 21st Century. 2016; 11(2): 71-92.
8. Burn N, Grove SK. Practice of nursing research: Conduct, critique and utilization. 4thed. Philadelphia: W.B. Saunders; 2001.
9. Oumtanee A. Instrument development for nursing research. Bangkok: Faculty of Nursing, Chulalongkorn University, 2011. (in Thai).
10. Julawong O, Pliankerd P, Kerd Siri S, Srakeaw A. Development of the instrument for measuring psychiatric nursing practice competency in Army nursing students. Journal of The Royal Thai Army Nurses. 2013; 14 (3): 50-58. (in Thai)
11. DeVellis RF. Scale development: Theory and application. 3rded. Thousand Oaks, CA: Sage Publications; 2012.
12. Hoyle RH. Handbook of Structural Equation Modeling. New York: The Guilford Press; 2012.
13. Lynn MR. Determination and quantification of content validity. Nursing Research.1986; 35:382-385.
14. Hair JF, Black WC, Babin BJ, Anderson RE, Tatham RL. Multivariate data analysis. 7thed. New Jersey: Prentice hall; 2010.